Naturlig utvalg –begrensninger og status

Tilhengere av intelligent design hevder at naturlig utvalg kan bevare nyttige strukturer når de først eksisterer, men at det ikke kan bygge opp komplekse organer og molekylære maskiner fra bunnen av. Grunnen er at utvalg kun virker på egenskaper som allerede gir en fordel. Mange komplekse systemer har gjensidig avhengige deler som ikke gir noen fordel før hele systemet er på plass. Dette svaret bruker begrepet «evolusjon» i betydningen darwinistisk naturlig utvalg som virker på tilfeldige mutasjoner som hovedkilden til livets kompleksitet. ID-tilhengere er svært skeptiske til denne påstanden. De bestrider ikke endring over tid innenfor arter.

Kjerneproblemet: Ikke-reduserbar kompleksitet

Biokjemiker og ID-teoretiker Michael Behe hevder at mange biologiske systemer er ikke-reduserbart komplekse. Disse systemene har mange funksjonelt integrerte deler, og alle er nødvendige for at systemet skal fungere. Darwin skrev selv: «Hvis det kunne påvises at det fantes et komplekst organ som umulig kunne ha blitt dannet gjennom tallrike, påfølgende, små modifikasjoner, ville teorien min bryte fullstendig sammen.» Ifølge *Darwin's Black Box: The Biochemistry of the Cell* hevder Behe at åpningen av cellens «svarte boks» avslørte slike tilfeller i dens molekylære maskiner.

Hvorfor utvalg kommer til kort

Vitenskapsfilosof og ID-teoretiker Stephen Meyer bruker den bakterielle flagellmotoren som et eksempel. I *Intelligent Design is not Creationism* forklarer han:

- Naturlig utvalg kan «velge ut» motoren når den først har oppstått som en fungerende helhet. Det kan ikke produsere motoren trinn for trinn.
- Darwinistisk teori sier at komplekse systemer bygges opp ved å bevare en rekke mellomstadier, og hvert mellomstadium må utføre en eller annen funksjon.
- Når det gjelder flagellmotoren, utfører de fleste av de kritiske mellomstrukturene ingen funksjon som utvalget kan bevare.
- Dermed står motorens opprinnelse uforklart ved hjelp av mekanismen Darwin foreslo for å erstatte designhypotesen.

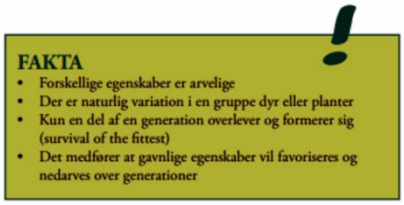

Informasjon som et annet problem

ID-tilhengere peker også på den spesifiserte kompleksiteten, eller det høye informasjonsinnholdet, i DNA og proteiner. Som *DNA and Other Designs* beskriver, er dette et kjennetegn som i alle kjente tilfeller kan spores tilbake til en intelligent årsak. Å bygge et nytt organ krever at det genereres store mengder ny funksjonell informasjon. Det er ikke påvist at ustyrte prosesser kan gjøre dette.

Ikke bare et argument fra uvitenhet

Kritikere sier noen ganger at dette er et «hullenes Gud»-argument. ID-tilhengere svarer at slutningen hviler på positiv kunnskap så vel som på et forklaringshull. Som *A Scientific History and Philosophical Defense of the Theory of Intelligent Design* formulerer det, vet vi ut fra ensartet erfaring at intelligente aktører frembringer informasjonsrike og irredusibelt komplekse systemer. Design sluttes derfor fordi disse systemene bærer de karakteristiske kjennetegnene på intelligens, og

ikke bare fordi naturlig utvalg kommer til kort. Meyer sammenligner dette med en arkeolog som slutter seg til en intelligent opphavsperson ut fra en hieroglyfinnskrift.

Misbruk av begrepet

Vitenskapsreporter David Coppedge –lenke, argumenterer for at begrepet *naturlig utvalg* gjennomgående blir misbrukt – både i populærvitenskapelig formidling og i fagfellevurderte vitenskapelige tidsskrifter. Hans grunnleggende tese er at evolusjonister tillegger naturlig utvalg skapende og målrettede egenskaper som mekanismen i virkeligheten ikke har.

Coppedge påpeker at naturlig utvalg i beste fall er en blind, viljeløs mekanisme som lar «de heldige» overleve, uten noen garanti for at disse representerer en biologisk forbedring. Utdøing er et like gyldig utfall som utviklingen av et nytt organ. I verste fall begår forskere en **personifiseringsfeil** når de omtaler NU som en «blind urmaker», en «fikler», en «drivkraft» eller gjennom Richard Dawkins' begrep om «egoistiske gener». Han avviser også å kalle NU en «prosess», ettersom det gir feilaktige assosiasjoner til målrettede algoritmer eller programmering.

Nytteløst kontra nyttig utvalg

For at naturlig utvalg skal kunne forklare livets kompleksitet og mangfold fra enkle organismer til komplekse kroppsplaner, må mekanismen være i stand til å tilføre **ny, funksjonell genetisk informasjon**. Coppedge lister opp en rekke velkjente biologiske mekanismer og viser hvorfor ingen av dem oppfyller dette kravet:

- **Kunstig utvalg (og «styrt evolusjon»):** Forutsetter per definisjon intelligent styring og forutseenhet fra et menneske, og er derfor ingen gyldig analogi for en blind naturprosess (en feilslutning Charles Darwin selv skal ha begått).
- **Negativt, rensende, stabiliserende og balanserende utvalg:** Disse mekanismene fjerner kun skadelige varianter eller bevarer allerede eksisterende informasjon, men skaper ikke noe nytt.
- **Konservering, hybridisering og introgresjon (samt horisontal genoverføring):** Enten holdes genene uendret, eller så flyttes og rekombineres informasjon som allerede finnes fra før.
- **Genetisk drift:** Nøytral variasjon uten innovasjon. Med henvisning til genetikeren John Sanford hevdes det at opphopning av svakt skadelige mutasjoner tvert imot fører til *genetisk entropi* og gradvis degenerering mot utryddelse.
- **Polyploidi, genduplisering og subfunksjonalisering:** Kopiering eller deling av eksisterende gener gir ingen ny informasjon – på samme måte som å kopiere en ordbok eller dele den i to ikke skaper nye ord med ny mening.
- **Koopsjon (funksjonell omdisponering):** Å hevde at organismer «låner» gamle gener til nye funksjoner, er ifølge forfatteren sirkelargumentasjon pakket inn i personifisering.

Problemet med «positiv seleksjon» og devolusjon

Den eneste mekanismen som potensielt kan drive evolusjonen «oppover» i livets tre (for eksempel fra bakterie til menneskehjerne), er **positiv seleksjon** – bevaringen av gunstige, nyoppståtte mutasjoner. Coppedge mener imidlertid at slike eksempler i praksis er svært mangelfulle, og at forestillingen om at tilfeldigheter skaper nye organer hører hjemme i tegneserier, ikke i vitenskapen.

Med støtte i biokjemikeren Michael Behes bok *Darwin Devolves* fremholder forfatteren at dokumenterte tilfeller av «positiv seleksjon» nesten utelukkende skyldes **tap eller ødeleggelse av genetisk informasjon** (devolusjon). Klassiske eksempler som blinde hulefisker eller flygeudyktige skarver på Galápagos gir riktignok en overlevelsesfordel i et spesifikt miljø, men sammenlignes med å kaste last over bord for å redde et skip i storm: Man overlever, men har mistet funksjonalitet.

Coppedge understreker at selv kreasjonister aksepterer mikro-variasjon innenfor eksisterende slekter og familier (som farge på blomster, størrelse på blekkspruter eller nebbform hos finker). Det darwinismen derimot mangler forklaring på, er oppkomsten av helt nye kroppsplaner og komplekse organsystemer, slik som under den kambriske eksplosjonen.

«Seleksjonspress» og sirkelargumentasjonen rundt «fitness»

Artikkelen retter skarp kritikk mot selve begrepsapparatet i evolusjonsbiologien:

1. **Seleksjonspress som en «falsk kraft»:** Begrepet brukes ofte som om det var en målbar fysisk kraft på linje med tyngdekraft eller lufttrykk. Coppedge påpeker at det ikke finnes noen måleenhet («kilodarwin») eller måleinstrument for seleksjonspress, og at molekylære mål som dN/dS -forholdet kun er indirekte og bygger på sirkulære antakelser.
2. **Tautologien «Survival of the Fittest»:** Evolusjonær *fitness* defineres i praksis sirkulært: Det som overlever og får avkom, er per definisjon det best tilpassede – selv om det skulle være «den late tjukkasen i sofaen».
3. **En altforklarende, ikke-falsifiserbar teori:** Coppedge siterer finsk biokjemiker Matti Leisola, som sammenligner darwinismen med den utdaterte flogistonteorien og en overkomplisert Rube Goldberg-maskin. Fordi evolusjonsteorien brukes til å forklare helt motstridende fenomener (rask og langsom utvikling, kompleksitet og enkelhet, egoisme og altruisme, flyge-evne og tap av flyge-evne), forklarer den i praksis ingenting.

For å illustrere dette parodierer Coppedge teorien med det han kaller *«loven om at ting bare skjer»* og viser til evolusjons-biologen Richard Lewontin, som skal ha innrømmet faren ved teorier som logisk sett er garantert å passe til enhver tenkelig observasjon. I tillegg påpeker han at biologer ikke engang er enige om *hva* utvalget virker på (genet, individet, gruppen eller «sangen, ikke sangeren»).

Konklusjon

Avslutningsvis slår Coppedge fast at naturlig utvalg i moderne vitenskap fungerer som «darwinistenes guddom» og en sekulær erstatning for en intelligent designer (med henvisning til Phillip E. Johnson, William Dembski og Winston Ewert). Både evolusjonister og tilhengere av intelligent design (ID) er enige om at naturen fremviser tydelige tegn på design. Skillelinjen går ved årsaken: Enten står en intelligent aktør bak – noe Coppedge mener stemmer med all menneskelig erfaring – eller så tilskrives alt en blind, upersonlig tilfeldighet, noe han mener reduserer vitenskapen til ren magi.

Kilder: https://disco.discovery.org/ og https://scienceandculture.com/2026/06/evolutionists-need-a-refresher-course-in-natural-selection/ .